

Gabi Pareras Fusté, o la força de l'exemple

Gabriel Pareras va convertir la màgia en una forma d'expressió artística i una via per experimentar el misteri i dotar la realitat de sentit. La seva mort ha privat el món de l'illusionisme d'una figura cabdal, però el llegat que ha deixat el seu mestratge continua ben viu.

Per **Èric Ortega González**

Lo que se ignora es solo lo seguro,
este mundo, república de viento,
que tiene por Monarca un accidente.

GABRIEL BOCÁNGEL

El 26 d'agost de 2020 moria a Barcelona, amb cinquanta-cinc anys, Gabriel Pareras Fusté després d'una llarga malaltia. Desconegut per al gran públic, en Gabi ha estat una de les grans referències del món de l'illusionisme i, especialment, de la cartomàgia, la disciplina consistent a fer jocs de mans amb cartes, per bé que el seu coneixement incloïa pràcticament totes les especialitats i la seva

concepció teòrica anava més enllà de l'illusionisme, tot movent-se com un peix a l'aigua per la filosofia, la literatura, la psicologia, la neurociència i l'estètica.

Encara que es va dedicar a promoure, ensenyar i investigar l'art de la màgia, en Gabi, nascut un 23 de juny de 1965 a Barcelona, no recordava haver-hi tingut cap interès du-

«En Gabi ha estat una de les grans referències del món de l'il·lusionisme i, especialment, de la cartomàgia.»

rant la seva infantesa. Va ser un encontre fortuït, en la visita a un amic hospitalitzat a qui havien regalat un llibre de màgia per distreure's, el que li canvià la vida per sempre. Molt aviat i amb un talent gens habitual, aconseguí entre el 1984 i el 1992 ser un dels mags habituals del mític Cafè Teatre Llantiol, de Barcelona, on va coincidir amb mags de talla internacional, com Juan Tamariz i Pepe Carroll. Més endavant va obtenir el primer Premi Nacional en Cartomàgia en el congrés celebrat a Màlaga el 1989 i el segon Premi Nacional en Màgia de Prop un any després al congrés de Toledo.

Tot i l'èxit i el reconeixement que en Gabi conreà als ulls del públic i de la comunitat màgica, va experimentar alhora una insatisfacció creixent que l'apartaria dels escenaris, unes inquietuds que afrontaria amb la lectura i l'estudi de disciplines al marge de la màgia, amb el propòsit d'aplicar-les a l'il·lusionisme i obrir-hi nous horitzons. Això coincidí amb una etapa, entre la dècada de 1990 i la de 2000, en què en Gabi intentà, en paraules seves, «reeixir en la pràctica de la incompetència laboral» quan només acceptava feines —com la de porter en edificis tranquils, pàrquings nocturns, etc.— que li permetien dedicar tot el seu temps de vigília a llegir i estudiar. Malgrat aquest aïllament voluntari, la figura *underground* d'en Gabi crei-

xia en fama i reconeixement, i era freqüent que les noves figures emergents de l'escena màgica nacional i internacional fessin un pelegrinatge regular a Barcelona, des de qualsevol punt del planeta, per tal de conèixer-lo i poder-hi intercanviar idees, tècniques i concepcions.

El Cartomagia Club

Cap al 2006 en Gabi va tenir l'oportunitat d'ensenyar màgia en una botiga de màgia de Sant Cugat del Vallès. Tot i haver reconegut, més d'una vegada, que no havia pensat mai a dedicar-se a l'ensenyament —només pensar-ho li feia basarda—, amb el temps va esdevenir un mestre intuïtiu i sistemàtic, capaç de fer

classes veritablement entretingudes i summament personals. De fet, es va acabar enamorant de la tasca pedagògica. Durant els anys següents, va seguir enriquint l'activitat de la seva escola: després de la botiga, al seu apartament de Sant Cugat; més tard, en altres llocs, com al desaparegut Teatre Museu del Rei de la Màgia, al carrer de Jonqueres, a Barcelona; finalment, a partir de 2013, en la seva ubicació definitiva, al barri de les Corts. A banda d'ubicar-hi la seu de l'escola, conservava la seva biblioteca personal, amb més de 3.000 títols curiosament escollits i que prenia la paraula freqüentment a les seves classes amb l'excusa de trobar una citació, de referir una dada amb exactitud o de fer una recomanació literària.

Perquè, tot i que poca gent ho sap, en Gabi va fundar i va fer-se càrrec, durant dotze anys, de la que és probablement la millor escola d'il·lusionisme de Barcelona: el Cartomagia Club. Apareguda com a resposta al nombre creixent d'alumnes que s'interessaven per les seves classes,

Portada del número 15 de la revista digital *El Manuscrito*, en la qual col·laborava Gabi Pareras. Fotografia: Grupo Kaps.

Imatge de fons: fotografia de Gabi Pareras publicada al compte de Twitter @cosasdegabi el 2020, poc després de la seva mort.

«Les aportacions d'en Gabi el situen com un dels il·lusionistes més importants de tots els temps.»

s'hi desenvolupà un currículum de tres cicles i dotze nivells que podia comparar-se, per durada i extensió, amb uns estudis universitaris, i que permetia aprofundir en els principis psicològics, tècnics i dramàtics que conformen l'art de la màgia.

Les seves classes, de marcat caràcter socràtic, tenien la voluntat d'assentar unes bases sòlides en l'aprenentatge de l'il·lusionisme a través de l'estudi artístic de la cartomàgia, la seva especialitat més evolucionada, atès que la màgia, més que una col·lecció de trucs, és —no deixava de repetir-ho— un art que comporta un veritable repte creatiu que proporciona a qualsevol practicant les tècniques i els elements expressius necessaris per tal que siguin adaptats a la seva personalitat. Això, ho mostrava a través d'un mètode pedagògic eminentment pràctic —que batejà com el «mètode de la gota malaia», en virtut de la seva insistència—, basat en l'aprenentatge tècnic de les manipulacions bàsiques, en el coneixement de jocs on aquestes tècniques eren aplicades i en el domini dels fonaments teoricopràctics dels processos psicològics que permeten al mag orientar i controlar l'atenció del públic, així com en la memòria, la percepció i l'experiència del fet màgic, que en última instància sempre té lloc en la ment de l'espectador.

La Magia Ficcional: la seva gran aportació

Dispersades en gairebé mig centenar de publicacions en diferents formats (llibres, notes de conferències, capítols de llibres, articles, vídeos, etc.) i sobre diversos dominis de l'art de la màgia, les aportacions d'en Gabi el situen com un dels il·lusionistes més importants de tots els temps. Bona prova d'això és la concepció teòrica que va desenvolupar al llarg de la seva vida, la màgia ficcional, com a complement i, en certa manera, contrapunt, de la concepció estructural que desenvolupà el seu mestre, Arturo de Ascanio, i que ha dominat el gruix de la màgia espanyola des de mitjan segle passat (Gea i Gallego, 2003).

Arturo de Ascanio cercà, amb la seva teoria, enriquir la vida interna del joc, això és, tot allò que l'espectador no veu, amb l'objectiu de cobrir, ocultar i esvaïr el truc, tot fent que la seva mirada rellisqui sobre les accions del

mag sense veure ni entreveure la presència de cap moviment trampós (Etcheverry, 2008). Ascanio fou molt necessari però no suficient; va dedicar tota la seva vida a escriure una vegada i una altra el mateix llibre amb relació al mateix tema: la cobertura del truc en totes les seves formes (Pareras, 2012).

Però què passa amb la vida externa del joc, és a dir, amb allò que l'espectador sí que veu? On queda la dimensió dramàtica de la màgia, la que pensa des de la perspectiva de l'espectador que ha de percebre i experimentar el fet màgic? Juan Tamariz deixà escrit que l'experiència única i diferenciada que pot generar l'art de la màgia / il·lusionisme amb relació a altres arts és l'emoció del misteri davant una impossibilitat posada de manifest (Tamariz, 1988). Per tant, es tracta de dotar l'acte de màgia d'un marc de representació que ajudi l'espectador a experimentar aquest misteri per la impossibilitat manifestada en la seva màxima expressió i travessar, agafat de bracet del mag, l'altra banda del mirall. Això és el que *grosso modo* en Gabi ens va ajudar a comprendre a través de la seva màgia ficcional.¹

Gabi Pareras, la força de l'exemple

En Gabi va ser un mestre exemplar, enormement erudit i generós. La seva erudició, veritablement sorprenent, construïda a partir de milers de lectures autodidactes, evidenciava una integració amb la seva pròpia sang no més reservada a aquells que han barrinat, molt i bé, sobre allò que han après. La seva generositat s'expressava com una força generadora que permetia donar forma a aquells que l'envoltaven tot oferint-los la millor imatge de si mateixos, imatge que, un cop era percebuda, no era possible renunciar a plasmar-la sobre la pròpia vida, malgrat l'esforç i la insatisfacció personal que això comportava. Per aquesta raó, un dels records més habituals entre els que el sovintejaven era, al mateix temps, una de les seves principals qualitats: la de l'elogi pedagògic; això és, l'hàbit d'exaltar, amb completa honestedat i sense cap tipus de conteniment, allò que feies bé, cosa que moltes vegades llançava sobre un mateix una mirada que t'elevava i que havies estat incapaç ni tan sols d'imaginar.

Gabi Pareras en una fotografia publicada a *Cosas de Gabi*, un compte creat a les xarxes socials per donar a conèixer la seva obra.

Però també hi ha, entre els records habituals, el fet que la seva paraula i la seva presència s'experimentessin, pràcticament, com si al davant tinguessis la màgia encarnada, fruit d'una cosmovisió que concebia l'illusionisme com la porta d'accés a la realitat del voltant, atorgant-li sentit i fent-la més palpable. Això tenia el seu origen en una doble relació d'amor i lluita amb la màgia. Perquè quan hom estava davant seu, el que podia observar era una cerca gairebé obsessiva de perquè que niaven en una inconformitat personal infinita. Una inconformitat que, per damunt de tot, transpirava un combat amb si mateix mantingut durant un llarg temps. I que no era més que el resultat d'una depuració constant de si mateix en un exercici continu de passió per la màgia com poques passions hagin pogut experimentar-se per aquest art.

És per tot això que en Gabi es mostrava a tots aquells que l'admiraven com una força. La força de l'exemple. ●

Nota

¹ Hom trobarà més informació de la seva obra i figura a <https://cosasdegabi.com/>, una iniciativa que alguns amics i deixebles van engegar el 2021 amb intenció d'homenatjar-lo.

Bibliografia

- ETCHEVERRY, Jesús (2008). *La magia de Ascanio. La concepción estructural de la magia. Su pensamiento teórico-mágico*. Madrid: Páginas Libros de Magia.
- GEA, Miguel Ángel; GALLEGU, Juan (2003). *La magia española del siglo xx*. Madrid: Páginas Libros de Magia.
- PARERAS, Gabriel (2012). *Arturo de Ascanio. La depuración constante de lo mismo*. Madrid: Famulus.
- TAMARIZ, Juan (1988). *Secretos de magia potagia*. Madrid: Frakson.